

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1712

Q. 258. Quid observare debeat Confessarius puerorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42433

tis ad prandium aut cenam condicere, super mensam
 familiari sermone illato probare apposita fercula, de
 famula, quæ illa tam scite condidisset, percunctari,
 rogitare hospitem, ut eam accerferet, collaudatamque
 de solertia in cibis condiendis dimittere, sat habens in
 præsentia viam sibi ad destinata fecisse. . . . Si perlu-
 strans domum incidisset in hospitis pellicem, quænam
 illa mulier, & cujus esset, sciscitabatur, seque omnia,
 quæ videret, probare insinuabat, occasionem rei bene
 gerendæ captans. . . . Si quem nactus erat formosæ an-
 cillæ amore captum, huic mulierem commendare, inde
 percunctari ex hospite, cur si amaret, cum utriusque
 dedecore concubinam quàm honestè conjugem habere
 onallet? ita mali causâ in remedium vorsa flagitia mu-
 tabat nuptiis. Sin autem mulier deformis erat, rogi-
 tabat hospitem, Satisne sanus esset, qui adeo defor-
 mem famulam in deliciis haberet? Alias, qui multa-
 rum ancillarum amoribus irretiti tenebantur, aliâ
 adoriebatur viâ: quærebat primùm, cur domi tantum
 alerent ancillarum gregem, quæ nullum pene usum
 haberent alium, nisi ut dominorum rem familiarem
 perderent, domesticum ocium contentionibus rixisque
 turbarent: quòd si omnes dimittere aut non possent aut
 nolent, magnopere monebat, ut certè unam aliquam
 missam facerent: inde intermissis aliquot diebus rever-
 sus amicè instabat, ut alteram, deinceps ut reliquas om-
 nes dimitteret, præter unam, ita paulatim perditos
 homines demptis omnibus peccandi illecebris ad hone-
 statis salutisque viam revocabat &c. Aliquid circa
 prudentiam Confessarii addam n. 1932.

1794. Q. 258. Quid observare debeat Confessarius pue-
 rorum. R. seqq. §. 1. Meritò viri prudentes gra-
 vissimam in his audiendis difficultatem apprehendunt, longè enim facilius est expedire adul-
 tos quàm pueros, quia sæpissimè dubium est in
 pue-

pueris, an & quomodo re ipsa peccarint, an habeant actus ad absolutionem prærequiritos. Et ut me exsolvant hoc ultimo dubio, inquit Gob. t. 7. n. 455. interrogo, cur venerit ad confessionem, nec destitit. donec dicat se verè credere, quòd qui nolunt confiteri sua peccata, puniantur à Deo: E contra qui rectè confitentur, veniant ad cælum. Ut autem eliciam ex iis verum & formalem actum fidei, ex quo debet procedere dolor necessarius ad pœnitentiam, quærere soleo, utrum putet Deum posse falli aut fallere: si neget, urgeo, ergo credis omnia esse vera, quæ Deus unquam dixit? Respondet, credo: laudat à ejus fide confirmandus est rectè sic facere, Deum enim mentiri non posse, eò quòd sit veracissimus: tumque scitu necessaria eis proponenda sunt, si putentur ignorare.

§. 2. Expediit pueros quamvis necdum absolutionis capaces audire, ut sic instruantur & assuecant, Laym. c. 5. n. 7. Ideoque utilissimè laborat Confessarius, si jam paulò capaciores doceat, quomodo debeant confiteri, manè surgere, vesperi incumbere, conscientiam examinare circa cogitationes, verba & opera.

§. 3. Lessius in Auct. v. Confessio casu 6. putat 1796. pueros tum esse capaces absolutionis, si sciant, quid mali eventurum sit malis, quid boni bonis. Gob. in Exp. t. 4. n. 118. dicit in Germania puellas non ante octavum, pueros verò post nonum & dimidium priùs communiter videri capaces peccati mortalis: sed rectè notant Laym. & Sporer n. 525. non ex sola ætate sed multò magis ex ingenii & educationis qualitate esse hoc colligendum. Addit Teretius apud Gob. n. 452. si pueri pudeant de mendacio aut de aliqua impudicitia commissa, si laudent obedientiam &c. inde rectè colligi, quòd sufficien-

te ratione utantur, quantumcunque parvæ sint ætatis. Notat etiam *Gob. n. 454.* multum prodesse ad cognoscendam maturitatem puerorum confitentium, si Confessarius attendat ad vultum & gestus eorum, nam si digitis ludat in clathris, si confitens respiciat alios extra confessionale, si nugetur cum rosario vel pileo suo, signum est exiguæ maturitatis.

1797. §. 4. Quando dubitatur, an puer sufficientem usum rationis habeat, *Less.* putat non esse absolvendum, nisi in morte & in Paschate. *Gob.* dicit securè absolvi posse sub conditione: nam non posse absolutè absolvi, rectè docent *Bardi & Schild. t. 6. c. 5. §. 1.* contra *Caram.* reverentia enim Sacramenti postulat, ne exponatur periculo nullitatis. Quod si puer non afferat nisi peccata levissima, præsertim sub dubio, & magna doloris etiam sint dubia, dixi n. 1771. aliquos velle, tantum dari benedictionem, *Laym.* tamen *Dian. Schild.* supra putant etiam in hoc casu posse absolvi sub conditione, nec esse opus differre, quamvis commodè posset fieri.

1798. §. 5. Pueri sæpe peccant venialiter tantum, quamvis materia sit gravis, quia hoc, quod faciunt, tantum in confuso apprehendunt esse malum, non advertentes ad gravitatem malitiam, *Boss. Teret. Gob. n. 458.* E contra aliquando peccant mortaliter in eis, quæ de se sunt levia, quia per parentes vel alios causata est eis conscientia erronea de aliquo tanquam gravi, quod de se leve est, & ad hoc dignoscendum quandoque interrogari possunt, an per hoc vel illud planè putarint se infernum mereri.

1799. §. 6. Examen puerorum potest esse: an diligenter diebus festivis audierint Missam, vel

contrà garriverint in templo. An parentibus aliisque Superioribus fuerint inobedientes. An mentiti. An cognomina dederint aliis. An irati fuerint, rixati. An pugnaverint, percusserint alios. An illuserint senibus vel aliis. An aliquid furati sint. Si Confessarius advertat puerum audaciorē esse, interrogare potest de petulantis in lecto vel alibi exercitis. Si has fateatur, de verberationibus mutuis in nudo corpore, de tactibus. Primæ seductiones puerorum sunt à similibus collusionibus, denudationibus corporum &c. Gerson p. 2. Num. 32. in Opusc. De arte audiendi confess. confid. 17. ait, *Utinam mala à pueris tam diligenter confiterentur, quàm sciuntur & aguntur ab eis!*

§. 7. Si Confessarius iudicet puerum absol- 1800.
vendum, adducere debet ad dolorem hoc vel simili modo. *Q.* Fili, quò deveniunt post mortem, qui peccant? *R.* Ad infernum vel Purgatorium. *Q.* Quid ibi patiuntur? *R.* Gravissimas pœnas ignis. *Q.* Possesne talem ignem ferre? potesne jam digitum in candela tenere? Quid si ergo totus ardere deberes & tam diu in igne? Et quis detrudit hominem ad tales pœnas? *R.* Deus. *Q.* Agnoscisne etiam te offendisse illum Deum, qui ita potest punire? *R.* Agnosco. *Q.* Sed quid nobis boni fecit Deus? nonne creavit, redemit suo sanguine, dedit omnia, quæ habemus, & vult etiam cœlum dare, ubi æternū simus beati? Nunquid ergo Deus erat dignus amari à te & non offendi? utique erat dignus. Adde: Et quamvis ista non essent, tamen Deus in se est dignissimus amari, quia in ipso est omnis pulchritudo, omnis perfectio, omnis bonitas, hinc propter se dignissimus est non offendi.

fendi. Itaque jam ex corde dolet, quod illum offenderis, & dic tecum: O Deus amabilissime, doleo, quod te judicem meum, quod te summum benefactorem meum, quod te summum bonum meum unquam offenderim, & propono cavere imposterum omnia peccata. Nunquid ita? Et ideo te accusas de omnibus tuis peccatis? *R.* Accuso. Dic ergo pro peccata tua.

1801. §. 8. Confessarius inculcet pueris horrorem peccati, quia nempe reddit animam turpem & deformem instar dæmonis: gratia vero reddit speciosam instar Angeli. Præterea ingratum timorem Dei, qui instar solis ubique præsens est & videt omnes malas cogitationes, & peccata mortalia vult igne æterno punire: contra qui pios & probos amat sicuti filios, & ipsis bona in hac vita, & postea in cælo æternam gloriam.

1802. Q. 259. Quid observare debeat Confessarius adolescentum & juvenum. *R.* seqq. §. 1. Multa quæ de pueris dicta sunt, etiam his possunt applicari, maximè si Confessarius non habuerit eos à pueritia sibi confitentes. Habitâ occasione, imprimis studiosè inculcet, quod peccata, de quibus timor est vel dubium, an sint mortalia, non sint reticenda ex pudore, alioquin nullum peccatum remitti, sed committi novum & grande sacrilegium: Nec causam esse pudoris, cum Confessarius sciat infirmitatem hominum, & obligetur strictissimo silentio, & tantò plurimè æstimaturus sit, quantò majore confidentiâ erga eum utentur: E contra si reticeant, nihilominus toti mundo manifestandum in extremo judicio, & cum æternâ damnatione. Deinde

etiam